

Ierosināta lieta par uzturlīdzekļu parādnieku datu publiskošanu

2015. gada 27. jūlijā Satversmes tiesas 2. kolēģija ierosināja lietu „Par Uzturlīdzekļu garantiju fonda likuma 5.¹ panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 96. pantam”.

Apstrīdētā norma

Uzturlīdzekļu garantiju fonda likuma 5.¹ pants nosaka:

„(1) [Uzturlīdzekļu garantiju] Fonda administrācija publisko ziņas par parādnieku (vārds, uzvārds, personas koda otrā daļa un dzimšanas gads) Fonda administrācijas mājaslapā, ja:

1) iesniedzējs tam piekritis un Fonda administrācija nav saņēmusi no valsts vai pašvaldību iestādēm informāciju, ka attiecīgo ziņu publiskošana kaitētu bērna interesēm;

2) parādnieks nav persona ar invaliditāti vai persona, kas pārejošas darbnespējas dēļ nestrādā ilgāk kā sešus mēnešus gadījumos, kad darbnespēja ir nepārtraukta, vai vienu gadu triju gadu periodā gadījumos, kad darbnespēja atkārtojas ar pārtraukumiem.

(2) Ziņas par parādnieku tiek publiskas ar mērķi aizsargāt bērna tiesības un veicināt vecāku pienākuma pildīšanu – uzturlīdzekļu maksāšanu, kā arī atbildīgu un godprātīgu saistību izpildi.

(3) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā Fonda administrācija publisko un dzēš ziņas par parādnieku.”

Augstāka juridiska spēka norma

Satversmes 96. pants: „Ikvienam ir tiesības uz privātās dzīves, mājojļa un korespondences neaizskaramību.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc tiesībsarga pieteikuma. Tiesībsargs gan pirms, gan pēc apstrīdētās normas pieņemšanas esot aicinājis Saeimu novērst trūkumus apstrīdētajā normā, jo tā nesamērīgi ierobežojot personu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību.

Ar apstrīdēto normu noteiktajam pamattiesību ierobežojumam gan esot legītīms mērķis – veicināt vecāku pienākumu pildīšanu, taču esot apšaubāms tas, ka šāds tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību ierobežojums palīdz šo mērķi sasniegt. Citastarp tiesībsargs norāda, ka uzturlīdzekļu parādnieki lielākoties esot personas, kurām nav ienākumu un vērtīgu īpašumu, turklāt viņu nespēja pildīt tiesas spriedumu par uzturlīdzekļu piedziņu esot atzīta likuma noteiktajā kārtībā.

Tiesībsargs norāda, ka trešajām personām neesot tiesiska pamata uzzināt uzturlīdzekļu parādnieku personas datus. Citastarp tas varot novest pie personas datu nelikumīgas apstrādes, piemēram, identitātes zādzības. Savukārt personu un institūciju loks (piemēram, valsts un pašvaldību iestādes, kredītiestādes, tiesu izpildītāji), kurām ir tiesības iepazīties ar Uzturlīdzekļu garantiju fonda rīcībā esošo informāciju par parādniekiem, jau iepriekš esot noteikts normatīvajos aktos.

Tiesas procedūra

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2015. gada 28. septembrim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2015. gada 27. decembris. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Līna Kovalevska

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze

Lina.Kovalevska@satv.tiesa.gov.lv

67830748, 29813216